

Groot en ambitieus waterplan Pijnenburg

Tekst: Hans Kamerbeek

Beeld: Maarten Veldhuis

Vijf landgoederen, diverse boeren, twee waterschappen, Natuurmonumenten, Utrechts Landschap en Staatsbosbeheer werken aan verbetering van een laaggelegen watersysteem op de Utrechtse Heuvelrug. De belangen lopen uiteen. Maar de rentmeester van landgoed Pijnenburg en de projectleider van het waterschap hebben vertrouwen in de komst van een robuust watersysteem.

“De Laagte van Pijnenburg was een ontoegankelijk moeras, liggend in een kom van de Utrechtse Heuvelrug”, vertelt Maarten Veldhuis van waterschap Vallei en Veluwe. “Tweehonderd jaar geleden begonnen landgoedeigenaren sloten te graven om het water af te voeren. Zo werd veeteelt mogelijk en bosbouw. Met die afvoer zijn we doorgeschoten, merken we de laatste drie droge zomers.” “We hebben veel knoppen om aan te draaien, zoals stuwen in sloten, watergangen ondieper maken en minder vaak maaien, plaggen om dichterbij het grondwater te komen, opvang in vennen, moerassen en hoogveen. Meer loofbomen in plaats van naaldbomen die meer water verdampen.”

Robuust systeem

Kern van het werk van Veldhuis is de sponswerking van de bodem vergroten. Daarvoor moet er meer organische stof de grond in, waarna de bodemfauna volgt. Zo komt er meer lucht in de bodem die dan meer water kan vasthouden. “Sinds een jaar ben ik de trekker van een verkenning naar een robuust watersysteem in de Laagte van Pijnenburg. Alle tien grondeigenaren zijn enthousiast, waaronder vijf landgoederen, Soest-

dijk, Pijnenburg, Prins Hendriksoord, Vijverhof en Ewijkshoeve. De Bosgroep Midden-Nederland werkt samen met een erkend deskundige, hydroloog André Jansen van stichting Bargerveen, aan een plan dat in oktober klaar moet zijn. Dan is ook duidelijk welke maatregelen de eigenaren op hun terrein willen en welke worden doorgeschoven.” Daarna komt de vraag wie wat betaalt. Het waterschap financiert het grootste deel. De verkenning kost 45.000 euro. Dat wordt betaald uit de zogenaamde Blauwe Agenda. Daarin werken samen twee waterschappen, provincie Utrecht, UPG, drinkwaterleverancier Vitens, terreinbeheerders, landgoederen en Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug.

Benieuwd naar het plan

Het landgoed Pijnenburg telt 350 hectare, bestaande uit 200 hectare bos, afgewisseld met weilanden, in hoogte variërend van 23 meter tot 80 centimeter boven NAP. Het grootste deel ligt in de gemeente Baarn. Kleinere delen liggen in de gemeentes Soest, Bilthoven en Zeist. Het naastgelegen dorp Lage Vuursche krijgt jaarlijks twee miljoen bezoekers, waarvan er ruim 700.000 op landgoed Pijnenburg komen.

Rentmeester Benny van Dasselaar: “Als wij op Pijnenburg het water vasthouden voor de vijvers, vallen de vijvers van Soestdijk droog. Maar als Soestdijk stuwen plaatst, krijgen wij natte voeten. We willen het hele watersysteem rond Pijnenburg, met een diameter van bijna 12 kilometer, naar een vaste zomer- en winterstand en verder geen fluctuaties. Dus ik ben heel benieuwd naar het plan, want dat moet rekening houden met alle belangen. Huizen en bedrijven in het Soesterveen moeten droog blijven, landgoederen willen weinig fluctuaties, natuur een hoger waterpeil, de boeren juist weer lager.”

Ondanks alle verschillen is hij ervan overtuigd dat er iets gaat gebeuren: “Zo gaat het niet langer. We roepen al sinds de jaren negentig om oplossingen omdat het grondwater steeds verder wegzakt en te veel varieert, waardoor eeuwenoude bomen sterven.”

<https://landgoedpijnenburg.nl/>

Drs. H.C.Kamerbeek is ecooloog, economisch journalist en auteur van Waardevol Groen over landgoederen, Ondernemen met Natuur over economische dragers en van een digitale versie op www.grondbezit.nl.